

2497 2. Beh. af Forsl. t. Finanslov f. Finantsaaret fra 1. April 1876 til 31. Marts 1877. 2498

føre til. I den Henseende nærer jeg en fuldstændig Tillid til den ærede Minister, og jeg tror ogsaa, at selv de ærede Herrer paa den modsatte politiske Side ganske rolig kunne gjøre det Samme. Altsaa, det, der her er Tale om, er ganske simpelt en Haandskrækning til nødlidende Skolelærere. Jeg formaar ikke at indse, at der ved dette Forslags Vedtagelse indrømmes den ærede Minister i et eneste Punkt større Magt, end han har ifølge den bestaaende Lovgivning. Naar det ærede Medlem her lige over for (Chr. Pedersen) talte saa stærkt imod den mageløse Driftighed, at et Medlem havde tilladt sig at stille Forslag uden først at have anmeldt det for Finansudvalget, saa beror jo dette paa en Feiltagelse, thi den ærede Forslagsstiller har kun sluttet sig til Forhandling, som ere foretagne i Udvalget, og altsaa kunde man ganske vist have sparet denne meget stærke Protest. Jeg vil derfor varmt anbefale — jeg slutter mig i den Henseende ganske til det ærede Medlem for Viborg Amts 4de Valgfreds (S. Kjær) — at man bevilger den foreslaaede Sum og ikke lægger mere i den end, hvad der efter Forslagets Bestaaenhed ligger deri. Hvad de øvrige Ændringsforslag angaar, kan jeg ikke negte, at jeg med Hensyn til det første Forslag, nemlig det, der angaar en større Medhjælpssum for Kirke- og Undervisningsministeriet, havde ventet, at den ærede Ordfører vilde have paavist Uønskeligheden af dette Forslag og paavist, at Ministeren efter hans Overbevisning maatte kunne lade sig nøie med de Kræfter, han nu har. Nu forekommer det mig, at den høitæredede Minister fuldstændig har paavist, hvorledes Embedskræfterne under ham efterhaanden ere bleven inddragne, og hvorledes Følgen deraf har været, at Sagerne nu ikke kunne expederes i tilbørlig Tid, og jeg ventede altsaa, at man vilde have oplyst, at dette beroede paa en Feiltagelse, men hvilke vare de Grunde, den ærede Ordfører anførte for at negte Forslaget? Den første var, at der skulde gaae Nepotisme i Svang ved Embedets Befattelse, men den ærede Ordfører tilføiede samtidig: det gælder ikke den ærede Minister for Kirke- og Undervisningsvæsenet, og sølgelig forekommer det mig, at denne Grund slet ikke er nogen Grund, der hører hjemme paa dette Sted. Den anden Grund er hentet fra et høiere politisk Synspunkt, at vi her stode overfor en Minister, som ikke havde Folkethingets Tillid o. s. v.; vi kjende jo hele denne Historie, jeg skal ikke gjentage den, men jeg vil spørge, hvad er det, som det her dreier sig om? Det er, at Sager, i hvis hurtige

Tilendebringelse en stor Del af Befolkningen er interesseret, maa ligge hen. Vi skulle altsaa ikke hjælpe Befolkningen i dette Tilfælde til at faae den Behandling af Sagerne, den kan fordrø, fordi man ikke nærer politisk Tillid til Ministeren, men det forekommer mig, at det Spørgsmaal om politisk Tillid eller Ikke-Tillid ikke har meget at gjøre med, hvorledes et Arbejde udføres i Ministeriet. Jeg har havt en Del at gjøre med det høie Ministerium i en enkelt Side af det, og jeg kan ikke sige andet end, at der er vist den største Redebonhed i Skoledepartementerne — det er det, jeg kjender til — til hurtig at afgjøre alle løbende Sager, og jeg har ingeniminde kunnet klage over, at Sagerne ere bleven utilbørlig forhalede, men det, at man her stræber efter, hurtigt at expedere den store Mængde løbende Sager, medfører ganske naturligt, at Sager, der kræve længere Tid til Overveielse og større Arbejde, komme til at ligge hen. Det er Noget, der er til Skade for Forretningerne og derigjennem for Befolkningen; og jeg tror derfor, at vi varetage Befolkningens Lærø bedre ved at bevilge denne Sum, for saa vidt det maa anses for nødvendig, og den ærede Ordfører, har ikke anført noget bestemt, som viste, at den ikke var nødvendig. Jeg kommer til et andet Punkt, nemlig det om Theatret. Det er allerede saa vidtløftig omtalt og udviflet, at der ikke er videre at sige dertil. Jeg skal kun udtale min Beundring for den findrige Fortolkning, som den ærede Ordfører gav af Ordet „Folket“, som staar over Theatret, at det ikke skulde betyde det danske Folk, repræsenteret af Rigsdagen, Kommunen og Vidbraghyderne, men derimod Theatergjængerne. Jeg skal ikke negte, at der er noget Smigrende i, at den ærede Ordfører saaledes indentificerer det kjøbenhavnske theaterbesøgende Publikum med Folket, men findrigt er det uegteligt. Jeg tror dog ikke, at de, der have sat Indskriften, egentlig have tænkt paa denne Fortolkning. Endelig er den ærede Ordfører, understøttet af det ærede Medlem for Morsø (Schjørring), særlig misfornøiet med det lille Tilsyn som den ærede Minister vil føre med den Indlingskabning, som man kalder Folkehøiskoler. Nu er jeg ganske enig i, at Folkehøiskolen er en meget smuk Tanke, maaske en af de smukkeste, der ere komne frem i den senere Tid, ligesom den ogsaa fra alle Sider er bleven modtaget med den største Velvillie (En Stemme: Det er først for nylig!). Jeg tillader mig at sige Nei. Det er fra en meget tidlig Tid. Den første Folkehøiskole, der blev oprettet, oprettedes i Rødding, og den blev netop oprettet ved Bidrag fra